

Narkokarteli u Kolumbiji

Autor uz uvodni dio rada donosi retrospektivu kolumbijske povijesti grosso modo od kolonijalizma do kraja Hladnog rata zbog njezine površne i marginalizirane istraženosti. Nadalje, razmatra se kriminalna narkoorganizacija na čelu s narkokartelima s naglaskom na razvoj dvaju najvećih kolumbijskih narkokartela i genezom kolumbijskih krvavih puteva droge od Hladnog rata do današnjih dana. Analiziraju se putevi i relacije transporta ilegalne trgovine drogom te se navode stupnjevi stvaranja narkodržave i dinamika operacija narkokartela disperzijom mreža krijumčarenja droge na ilegalnim tržištima.

Jedna od najprofitabilnijih kriminalnih djelatnosti u suvremenom svijetu neprijeporno je trgovanje drogom, koje je uglavnom ilegalno. Takve organizacije usko surađuju sa sličnim grupacijama ili mafijaškim organizacijama, vrlo često i s vladom te policijom kako bi ostvarili lakšu trgovinu, transport i prodaju droge. Kolumbijska se mafija rađa se još 60-ih godina kada su prvi trgovci otpočeli operacije na malo, a nakon procvata ilegalne trgovine drogom operacije se povećavaju, kao i prihodi od njih.

Razdoblje Hladnog rata bilo je plodno tlo za udruživanje snaga radikalnih političkih i kulturnih nacionalizama u kontekstu kriminala ili ilegalnog djelovanja institucija države čijom se sinergijom povećavala mogućnost unutardržavnih i međunarodnih sukoba. Završetkom Hladnog rata i pojavom liberalnog kapitalizma, odnosno neoliberalizma, a rezultatom rastuće svjetske ekonomske suradnje i globalizaciji financijskog dijela gospodarstva postavljeni su temelji za disperziju organiziranog kriminala i korumpiranost vladajućih vrhuški. Bilo koje tijelo vlasti ili pojedinac u društvu mogu bilo kada postati korumpirani.

Jedan od najvećih kartela u svijetu, a najveći u Meksiku, kartel *Sinaloa*, u suradnji s ostalima u državi opskrbljuje Sjedinjene Američke Države 70-postotnim udjelom u ukupno potrošenoj marihuani, a sudjeluju i u krijumčarenju 50% kolumbijskog kokaina koji se konzumira na području SAD-a. (Savić, 2015: 54-55) Kolumbijski karteli bave se proizvodnjom opojnih droga, najčešće kokaina koji krijumčare na tržišta drogom, većinom u Meksiko i Sjedinjene Američke Države. Najpoznatiji su kolumbijski narkokarteli *Medellín* i *Cali*, prozvani po istoimenim gradovima¹, a na sljedećim stranicama njihova će se uloga,

kao i aktivnosti u kontekstu narkotrgovine, detaljnije objašnjavati.

U članku III-172 Europskog ustava iz srpnja 2003. pojam organizirani kriminal poistovjećuje se s terminima *terorizam, trgovanje ljudima i seksualno iskorištavanje žena i djece, ilegalno trgovanje drogom, ilegalno trgovanje oružjem, pranje novac, korupcija, kompjuterski kriminal*. Najznačajniji dokument globalnog razmjera za sprječavanje trgovine drogom svakako je konvencija Ujedinjenih naroda (*Jedinstvena konvencija o opojnim drogama* iz 1961. te *Konvencija protiv nedozvoljenog prometa opojnim drogama i psihotropnih tvarima* iz 1988. godine). U SAD-u najvažnije tijelo za borbu protiv korupcije, DEA (*Drug Enforcement Administration*), nerijetko održava kontakte s agencijama drugih država kako bi bili umreženi i što učinkovitiji te im olakša rješavanje pojedinih slučajeva.

Paradoksalno je da postoje države čiji temelji bruto društvenog proizvoda počivaju na ilegalnoj trgovini drogom, a koja je zapravo posljedica nešto višeg standarda stanovništva. Ne treba posebno naglašavati da ti temelji ni po čemu nisu osnovani, čak su i nezdravi. (Savić, 2015: 85) Afganistan je pravi primjer takve države gdje se proizvodi 90% opijumskog maka u svijetu, ali i Kolumbija koja je proizvođač 40-60% ukupno proizvedenog kokaina u svijetu.

Kolumbija – između kolonijalizma i Hladnog rata

Latinska Amerika jedna je od najvećih, ali i najintrigantnijih i najdinamičnijih regija svijeta, regija koja je svijetu podarila izuzetno važan civilizacijski i kulturni impuls. Unatoč izjavi Howarda Wiarda, istraživača kulture i politike Latinske Amerike koji smatra da je ta regija „živi laboratorij društvenih i političkih promjena“, njoj se ne pridaje veliko značenje u smislu proučavanja i/ili istraživanja, osim na studijima španjolskog, povijesti i geografije, i to nerijetko samo uzgred. Usprkos njezinoj marginalizaciji, ta regija i danas privlači turiste cijeloga svijeta što zbog materijalnih ostataka Maja, Inka i Azteka, što zbog glazbe, plesa i popularne kulture. Jedna je od najproblematičnijih država Latinske Amerike Kolumbija, koju analitičari određuju kao „ograničenu“, „oligarhijsku“, „gotovo poliarhiju“, zemlju u tranzicijskoj promjeni, dok ju visoki dužnosnici SAD-a nazivaju narkodemokracijom, političkim sustavom koji prožima ilegalna trgovina drogom i bogatstvo utjecaja narkokartela (Kos Stanišić, 2009: 210-211). Njezin pravni sustav karakteriziraju potkupljivost

1 Medellín je drugi po veličini grad u Kolumbiji, dok je Cali najveće urbano i ekonomsko središte jugozapadne pacifičke obale, glavni grad salse, ali i nakon Bogote i Medellina, treći grad po veličini i broju populacije.

i korupcija najviših institucija vlasti, neprocesuirani zločini, a državu anarhija, lupeštvo te kriminal na najvećim stupnjevima njihove pojavnosti. Postajući neovisnom državom, odnosno izdvajanjem od Velike Kolumbije (Kolumbija, Venezuela i Ekvador) 1830. godine, promijenila je ime u Novu Granadu. Tijekom 19. stoljeća Kolumbija se suočavala s mnoštvom građanskih ratova i unutarstranačkih sukoba za političku moć. Ekstremni liberali 1863. godine proglasili su novi ustav kojim je Kolumbija postala federacija. Godine 1886. proglašen je novi ustav od strane konzervativca Rafaela Nuneza, za čije su administracije uvedene inovacije u vojsci, a katoličanstvo je proglašeno službenom vjerom. Liberali su nakon Nunezove hegemonije 1899. godine podigli pobunu koja je eskalirala *Ratom 1000 dana*² koji je skupo plaćen životima oko 100 000 ljudi. Lijevi liberal Alfonso Pumarejo pobijedio je na predsjedničkim izborima 1934. godine, a njegov mandat obilježila je primjena reformskih pokreta u kolumbijskom društvu nazvanih *Revolucija marša*³.

Poslijeratno doba Kolumbije obilježava represivno i nasilničko ozračje poznato pod nazivom *La Violencia*. Riječ je o razdoblju vladavine Laureana Gomeza, koji je u trogodišnjem mandatu (1950.-1953.) preobrazio Kolumbiju u retrospektivnu viziju feudalno-anarhične države ranog novog vijeka u kojoj bijesne sukobi među seljacima, vojskom i gerilom. U razdoblju *La Violencie* poginula je otprilike četvrtina milijuna ljudi, a vladavina Nacionalne fronte predvođena predsjednikom Llerasom umjesto da je sklopila konsenzus, produbila je i povećala ionako zamršenu političku i društvenu krizu. Osamdesete su godine ipak bile najdinamičnije godine kolumbijske vlade koja se suočavala sa sve težom gospodarskom krizom i nestašicom te inflacijom, a jedina gospodarska grana koja je dala rezultata bila je trgovina drogom i kavom, i to njihov uzgoj i prodaja. Narkokapitalizam bio je tako plodonosna gospodarska grana koja je panaceja kolumbijskom bruto društvenom proizvodu, ali koja je ujedno i poticala kriminal, sivu ekonomiju i crna tržišta. Sve do, *de facto*, današnjih dana Kolumbija će biti nestabilna država, prožeta unosnim ilegalnim trgovinama drogom, okrutnom vladavinom narkošefova, ali i povezanosti države i policije s narkomafijom, kao i njihovim obračunima. Kao takva postat će zemlja s najvišom stopom kriminaliteta u Južnoj Americi. Pod vodstvom Manuela Marulande – FARC (*Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia*) – Revolucionarne kolumbijske oružane snage (Chalk, 1999:15) etablirao

2 The editors of encyclopaedia Britannica „The War of a Thousand Days“, Encyclopaedia Britannica - <https://www.britannica.com/event/The-War-of-a-Thousand-Days>

3 Ardila Duarte, Benjamin, 2005. „Alfonso López Pumarejo y la revolución en marcha“ Credencia historia No. 192

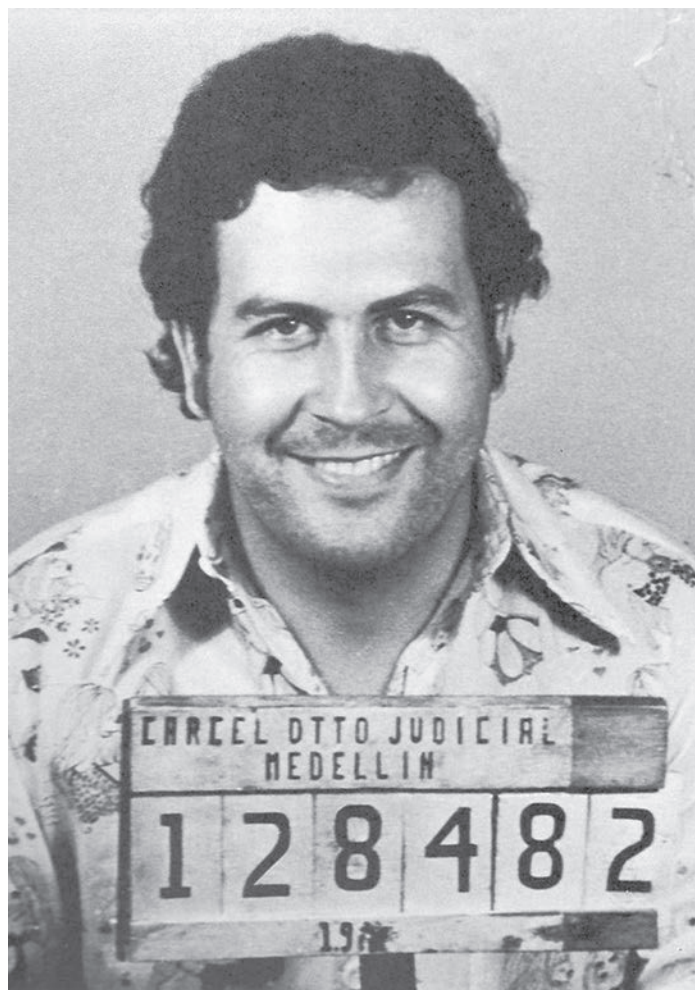
se kao gerilski pokret, a Marulanda je pokrenuo agendu koja počiva na marksističko-lenjinističkim temeljima te sudjeluje u distribuciji drogom i uz kolumbijsku je vladu upleten u najdulji građanski rat na svijetu⁴.

Kartel Medellin

Otprilike 4% svjetske populacije konzumiralo je kokain u različitim oblicima⁵. To bi značilo da je 300,000 ljudi barem jedanput došlo u dodir s tim najjačim stimulansom na svijetu. Više od polovice toga kokaina došlo je iz Kolumbije, države koja je najveći proizvođač lista koke u svijetu. Geneza narkokartela u Kolumbiji započinje s medellínskimi kartelom koji se etablirao kao najpoznatiji i najveći narkokartel u državi, a osnovan je u grotlu Hladnog rata ranih 1970-ih godina. To je bila profesionalna kriminalna narkoorganizacija s udruženjem mafijaških obitelji koja je uspješno izvodila narkooperacije 70-ih i 80-ih godina te prethodno distribuiranu drogu krijumčarila u države Latinske Amerike, SAD, ali i Europu. Kolaboracija braće Ochoa Vázquez s Joséom Gonzalom Rodrigueзом Gachom i s prvim kriminalnom milijarderom, „kokainskim kraljem“ Pablom Escobarom, zaslužna je za osnivanje kartela Medellín, kartela koji će prokrijumčariti tone kokaina i razviti distributivne mreže diljem Latinske Amerike, ali i SAD-a, i to u količini od oko 90% za tržište SAD-a i 80% ukupnog svjetskog tržišta kokaina. Kartel Medellín izvršavao je operacije pod *modusom operandijem* kokainskog kralja, Pablom Escobarom, prvim milijarderom u svijetu kriminala. Pablo je rođen u Rionegru u Kolumbiji i nakon nezavršenog studija već u ranoj dobi upadao je često u loša društva, a posao i kriminalne aktivnosti započeo je preprodajom cigareta i automobila te krađom nadgrobnih spomenika koje je nakon brušenja prodavao kao nove. Prije svojeg unosnog kokainskog posla, uvidio je da se podmićivanjem sve može pa se odlučio na pokretanje narkobiznisa osnivanjem narkokartela Medellín. Vrlo brzo postao je kult, ali s ozloglašanim namjerama i prometnuo se u izazivača vlade s kojom je pokrenuo prljavi rat. Svakodnevno je prakticirao nasilja i ubojstva za izražavanje svoje moći i moći svojeg narkokartela, ali i za održavanje prodaje.

4 Uz veliki broj građanskih ratova koji se vode u svijetu, kolumbijski konflikt je kao takav najduži. Počeo je atentatom na populističkog političara Jorge Eliécera Gaitána i La Violenciom, a trajat će u razdoblju od 1964. do današnjih dana kada su u lipnju 2016. kolumbijske snage i gerilci potpisali sporazum o prekidu vatre, U paklu Kolumbije: 10 mračnih tajni najdužeg građanskog rata na svijetu - <http://www.telegraf.rs/vesti/1207454-u-paklu-kolumbije-10-mracnih-tajni-najduzeg-gradjanskog-rata-na-svetu-foto-video>

5 Drug trafficking in Columbia - <http://colombiareports.com/drug-trafficking-in-colombia/>

Pablo Escobar

Kupovao je sigurnost i legitimaciju distribucije i prometa drogom kod policajaca, sudaca i raznih siromašnih četvrti u koje je rado ulazio pomažući im u gradnji škola, bolničkih zgrada i nogometnih stadiona, vrlo često s prljavim narkopesosima. Kartel Medellin na vrhuncu svoje moći sa svojim narkošefom Escobarom distribuirao je kokain ponajviše u SAD gdje je kilogram čistog kokaina iznosio oko 30,000 \$, a prije njegova transporta iz Kolumbije 9,000 \$. S obzirom na činjenicu da je 95,000 kilograma godišnje prokrijumčareno raznim metodama (skrivanje droge u stupovima, stolicama i papučama) i prijevoznim sredstvima (avion, brod) to je Escobaru donosilo prihod od 2,85 milijardi dolara godišnje samo za američko tržište. Godina 1989. najdinamičnija je godina u kolumbijskoj povijesti, godina prekretnice u nacionalnoj političkoj i svjetskoj pozornici. Trgovina drogom bila je izvan kontrole zbog pada prometa, ali i zbog protivljenja liberalnog predsjedničkog kandidata Luisa Carlosa Galána, na kojeg je narkomafija izvršila atentat zbog njegove ekstradicije narkotrafikanata (Kos Stanišić, 2008: 104). Escobar je bio optužen u SAD-u, no sa svojim snagama uspio je napasti

Palaču pravde u Bogoti s ciljem uništenja dokumentacije o njegovu izručivanju SAD-u, dok je 12 vrhovnih sudaca koji su podržavali izručenje ubijena na licu mjesta⁶. To će biti do tada jedan od najbrutalnijih sukoba između vlade i jednog narkokartela sve do demonstracije moći Pabla Escobara koja će eskalirati krađom zrakoplova, a rezultirati više od stotinu poginulih. Godine 1989., kada je počela najveća potjera za jednim kriminalcem u povijesti, otet je zrakoplov *Avianca* na letu Bogota-Cali kada je eksplodirala bomba zbog koje su poginuli svi putnici i osoblje te tri osobe na tlu. Tako je Escobar postao prvi i jedini kriminalac kojemu je uspjelo uništiti jedan zrakoplov i to bez sudjelovanja u otmici i postavljanju bombe⁷. Do današnjih dana, u Kolumbiji će ta nesreća ostati zabilježena kao najtragičniji događaj u njezinoj povijesti. Odbijajući priznati da nije veći i legitimniji od legitimno izabrane vlade, Escobar je naredio još jedan napad, toga puta u zgradi u centru DAS-a (kolumbijska inačica FBI-a) u Bogoti ispred čije je zgrade eksplodirao autobus pun dinamita, smrtno ozlijedivši sedamdeset, a ranivši više stotina ljudi, prolaznika i djelatnika kolumbijske obavještajne agencije⁸.

Pablo Escobar, najveći kriminalac i krijumčar Hladnog rata, ubijen je iz „svoje“ zatvora⁹ (zatvor je izgradio sam na svome imanju diktirajući vladi dinamiku procesa privođenja i nadzora, ali i vodeći svoj narkobiznis). Ubijen je na krovu zgrade u medellínskoj četvrti nakon dojave i potrage GPS-om kolumbijske policije. Prema autoru M. Bowden, Escobar je netom prije ubojstva koje je bilo dan nakon njegova 44. rođendana, 1993. godine slavio uz rođendansku tortu, vino i marihuanu (Bowden, 2002: 248-249). Kartel Medellin u filmskoj produkciji prikazan je u nekoliko filmova od kojih svakako treba izdvojiti *Sicario* (2015.) gdje suradnika kolumbijskog kartela tumači Benicio del Toro kao glavni protagonist.

6 Palace of Justice siege - https://en.wikipedia.org/wiki/Palace_of_Justice_siege i Pablo Escobar and the Siege of Colombia's Palace of Justice - <http://adst.org/2015/11/pablo-escobar-and-the-siege-of-colombias-palace-of-justice/>

7 Beskrupulozni Escobar je naredio postavljanje eksplozivne naprave na letu 203 Aviancie s namjerom da likvidira tadašnjeg predsjednika Virgilia Barca Vargasa. Umjesto toga, oduzeo je život svih 110 putnika u avionu i 3 na tlu.

8 Bogota Blast Kills 45; Drug Kingpins Blamed : Colombia: Bus bomb rips through the headquarters of the police intelligence agency. 400 are injured - http://articles.latimes.com/1989-12-07/news/mn-253_1_intelligence-agency, Atentado al edificio del DAS https://es.wikipedia.org/wiki/Atentado_al_edificio_del_DAS

9 Pablo Escobar je kupio u Medellinu imanje Envigado na kojemu je izgrađen La Catedral, njegov zatvor u kojemu je sakrivao oružje i novac, a i dalje vodio narkooperacije, pa čak i neka mafijaška ubojstva (navodno je četvoricu mafijaša ubio nakon njihovog međusobnog obračuna i sasjekavši im dijelove tjela pokušao lakše sakriti u svome luksuznom apartmanu na Envigadu.

Radnja se odvija u meksičkom gradu Juárezu zbog čega su od građana toga grada stizale kritike na račun filma u kontekstu negativne slike grada¹⁰.

Kartel Cali

Nekoliko je čimbenika doprinijelo padu medellínskog kartela, između ostaloga pad potražnje kokaina u SAD-u, ali i porast drugih tržišta koke i formiranje karipskih kartela, kao i nacionalnih. Odmetnici iz kartela Medellín, braća Gilberto (Šahist) i Miguel Orejuela (Lord) s Joséom Santacruzom Londoñom (Chepe) i Hélmrom Herrerom (Pacho) oformili su kartel Cali, tada najsnažniju kokainsku organizaciju u Kolumbiji¹¹. Recentna četvorka preuzela je vodstvo i upravljanje kartelom, koji je prozvan kartel *Cali KGB*. Grupa narkošefova okupljena oko narkokartela Cali nosila je nadimak Džentlmeni iz Calija i bila je rafiniranija i lukavija od svojeg konkurenta. Njihovo vođenje i dirigiranje krijumčarenjem droge bilo je u mnogočemu sofisticiranije od onog medellínskog. Krijumčarenje su pretvorili u biznis i potiho reinvestirali zarađeni novac od droge u legitimne poslove, nekretnine i preusmjerili ga u regularne novčane tokove („reciklaža novca“). Uvidjevši strukturu medellínskog kartela, kartel Cali svoj je narkoput počeo pod krinkom uklanjanja Pabla Escobara nakon gubitka njegove moći kasnih 80-ih godina. Surađivali su s Los Pepesom (*People Against Pablo Escobar*) i kolumbijskom vladom, opskrbljujući ih tajnim informacijama o Escobarovim planovima i lokaciji. Nekoliko godina prije toga, kartel Cali ustoličio se kao najznačajniji kartel u državi i gradu Santiago de Cali kreirajući svoju narkomrežu (prvo su počeli s marihuanom, tek kasnije s kokainom), no bez okrutnog terora kao u slučaju njihovih prethodnika i izbjegavajući nasilje¹². Zaposlili su velik broj tehničara i stručnjaka za terorizam organizirajući njihove djelatnike u ćelijsku organizaciju, koja određuje što svaki član treba znati o organizaciji (u slučaju da netko bude uhićen, neće znati imena onih iznad njih kako bi se spriječilo razotkrivanje). Unajmivši međunarodne odvjetnike da proučavaju odnose DEA-e i američkih tužitelja te korištenjem robe moderne tehnologije spriječili su prisluškivanje komunikacije njihovih grupa i pojedinaca. Pranjem novca i ulaganjem u „legalni“ biznis,

10 Ciudad Juárez najveća je meksička mafijaška organizacija koja je razvijala dobre odnose s kolumbijskim kartelima Medellín i Cali, ali i najnasilnije područje na svijetu izvan ratnih zona za 2009. godinu.

11 Narkošefovi najčešće su koristili svoje nadimke u prometu i oslovljavanju svojih kolega zbog bržeg prometa robe dok su „nickovi“ služili kao inkogniti kodovi.

12 The Columbian Cartel, Frontline <http://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/shows/drugs/business/inside/colombian.html>

penetrirali su se u društvene institucije osiguravajući im većinski prihod što ih legitimira da upravljaju istim. Uspostavljajući odnose s međunarodnim mafijaškim organizacijama u Japanu (Jakuze), Rusiji (Podzemlje) i Europi, 90-ih postaju najjači eksponent narkobiznisa sve do njihova raspada, koji je rezultirao njihovim uhićenjima, krajem 20. stoljeća. Po procjeni DEA-e „mafija kartela Cali proizvela je 1994. godine preko 700 tona kokaina na čemu je u SAD-u stekla prihod veći od 7 milijardi dolara – što je iznos 8 puta veći od godišnjeg budžeta DEA-e (Jordan, 2000:226). Godine 1998., kada se održavalo Svjetsko nogometno prvenstvo u Francuskoj, kolumbijsko-ruski karteli zajedničkim su snagama preplavili Europu drogom. Osim toga, ruska je mafija surađivala i s ljevičarskim FARC-om (Jordan, 2000: 116-117).

Lop Pepes i kolumbijski karteli 21. stoljeća

Los Pepes (Perseguidos por Pablo Escobar) grupacija je renegata kartela Medellín, odnosno neprijatelja i oponenta Pabla Escobara koji su se sinergijski udružili s ciljem njegova uklanjanja. Osnovan je ranih 90-ih godina od bivših Escobarovih djelatnika, Diega Bejarna (Don Berna) i Fidela Castaña (Rambo), neregularnih paravojnih formacija i ostalih nedostojnih Escobaru, koji su se prometnuli u vođe grupacije koja je odlučila, odmetnuvši se od vlastita kartela, pokrenuti prljavi rat protiv Escobara koji je rezultirao njegovom smrću i krahu kartela Medellín¹³. U sljedećim poglavljima kratko će se objasniti rad kartela karipske kolumbijske obale od osnivanja do pada.

Norte del Valle kartel

Potkraj 20. stoljeća kartel Cali nije imao toliku dominaciju u trgovini droge, no njegovi elementi ostali su i dalje i prenositi će se na njihove nasljednike. Nakon fragmentacije dvaju najvećih kolumbijskih kartela, dvojica braće (poslovi se pokreću obiteljski, kao i obično), Enrique i Javier Antonio Calle Serna, poznatiji pod imenom „Los Comba“ pod direktnim nasljeđem kartela Cali preuzeli su operacije ilegalnog krijumčarenja drogom na središnjem zapadnom departmanu Valle de Cauca, gdje je i dan-danas najaktivniji centar narkobiznisa, no u vrlo minornim razmjerima nakon raspada kartela Norte 2012. godine i uhićenja svih njihovih vođa. Uzimajući u

13 ‘Nobody is ever going to tell you’: 3 theories regarding who killed ‘The King of Cocaine’ Pablo Escobar - <http://www.businessinsider.com/who-killed-notorious-drug-kingpin-pablo-escobar-heres-what-we-know-2015-9>

obzir FBI-ev profil Diega Montoye, američka ga je vlada teretila za uključivanje, distribuciju i krijumčarenje više tona kokaina u SAD. Norte kartel opisuje kao najopasniji i najnasilniji kartel toga vremena, koji je potpomagao i desne paravojne formacije i ljevičarske pobunjenike, a za informacije o Montoyi, koji se nalazio na FBI-evoj listi deset najtraženijih, nudili su čak 5 milijuna američkih dolara nagrade¹⁴. Popularno nazvan „Don Diego“, Montoya je s prijateljima podmitio odveć korumpirano kolumbijsko sudstvo kako bi blokirao ekstradiciju svih kolumbijskih krijumčara drogom, kako ne bi bili osuđivani i tuženi od strane SAD-a. Najveći suradnik i Montoyin prijatelj bio je Wilber Varela, s kojim je ušao u žestok i nasilan sukob koji je rezultirao prvo razdvajanjem kartela na dvije paravojne frakcije – Los Machos (Montoya) i Los Rastrojos (Varela), a onda i njihovim sukobom. Deblji kraj zapravo nije izvukao nitko, jer je Varela bio pronađen ubijen u Venezueli, a Montoya je kao najtraženiji bjegunac uhićen od strane DEA-e u Kolumbiji 2008. godine, čime je kartel, kako to obično biva, obezglavljen i raspao se¹⁵.

Kartel de la Costa

Taj je kartel pokrивao područje sjeverne obale Kolumbije čiju obalu oplakuje Karipsko more uz Atlanski ocean, a središte joj je bilo u gradu Barranquilla na ušću rijeke Magdalena u Atlantik. Trgovinu drogom doveli su do savršenstva krijumčareći ju uglavnom u Meksiko, ali i otočje Kariba. Za ostvarivanje svih svojih ciljeva nerijetko su koristili podmićivanje, koruptivne radnje, ali i nasilje u obliku ubojstava (uglavnom glavnih konkurenata), no u zamjetno manjim razmjerima no što je činio kartel Medellín, pa i Cali¹⁶. Kao i svaki narkokartel, i De La Costa našao je svoga lidera u Albertu Orlandezu (Puž). Kartel se uglavnom bavio pranjem novca i stječući prihode od krijumčarenja novca drogom ulagajući u hotele i nekretnine i servirao ih građanima na korištenje kao legalne zgrade recikliranim ilegalnim novcem s tržišta droge. I danas u Kolumbiji prevladavaju elementi fuzije vladajuće elite i narkomafije što pokazuje stanje nestabilnosti u jednoj *iole* demokratskoj zemlji. Mnogi njezini ministri i policijske službe surađuju s organiziranim kriminalom i podupiru ga i sve dok tako bude, teško će se postići obrat u procesu stvaranja narkodržave u Kolumbiji (Jordan, 2000: 228).

14 FBI ten most wanted fugitive - <https://web.archive.org/web/20060315065336/http://www.fbi.gov/mostwanted/topten/fugitives/montoya.htm>

15 Norte del Valle Cartel - <http://www.insightcrime.org/colombia-organized-crime-news/norte-del-valle-cartel-profile>

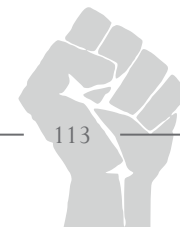
16 North Coast Cartel - http://self.gutenberg.org/articles/north_coast_cartel#cite_note-2

Medellinski kartel

Zaključak

Narkokriminal pripada najzastupljenim aktivnostima i djelatnostima organiziranih kriminalnih grupa, a trgovina drogom uz naftu predstavlja najunosniji biznis u svijetu što opravdava brojnost i rasprostranjenost trgovine drogom. Iz navedenog se može zaključiti da je Kolumbija vrlo daleko od ustrojstva države kao konsolidirajuće demokracije, ali je zbog korumpiranosti njezine elite i izvršnih organa vlasti blizu pretvaranja u narkodržavu. Sve dok je država slaba, podložna velikim političkim promjenama, dok bijesne građanski ratovi, političko nasilje, anokracija i naposljetku ilegalna trgovina drogom, korupcija i droga bit će ispred demokracije. Sve dok ti neuralgični elementi perzistiraju kolumbijskim društvom narkotrafikanata, neće biti mjesta za novu budućnost temeljenu na postojećoj demokraciji. Najzloglašeniji narkokarteli u Kolumbiji u vrijeme Hladnog rata bili su Medellín i Cali koji su raspršili svoje narkomreže po čitavom kontinentu, SAD-u i šire. Sinonim za kartel Medellín bio je notorni kriminalac, najbogatiji u svoje vrijeme, Pablo Escobar, koji je provodio nadzor i zastrašivanje zemlje uz svoju ekonomsku nadmoć. Escobarova vladavina terora, koja je mogla završiti samo Escobarovom smrću, završila je raspadom kartela Medellín, ali i Cali nekoliko godina poslije. Karteli Norte del Valle i de la Costa preuzeli su dotadašnji promet drogom u Meksiku i SAD-u, uključujući i druge relacije te Karipsku regiju. Kolumbijski konflikt među vladom, paravojnim organizacijama i vojnom huntom traje od 1964. godine do današnjih dana kao najdulji sukob Hladnog rata te kao takav predstavlja najdulji građanski rat u povijesti jedne države.

Summary

David Magdić,
Narcocartels in Columbia

The author of the introductory part of the paper gives a retrospective of Colombian history of colonialism by the end of the Cold War because of its superficial and marginalized exploration. It is further contemplated criminal narco organization led by drug cartels, with an emphasis on the development of two of the largest Colombian drug cartels and the genesis of Colombia's bloody drug trafficking routes from the Cold War to the present day. It analyzes the roads and haul transportation of illegal drug trafficking and money laundering common ways of national cartels. Explicit mention of the creation of narco levels and dynamics of operations cartels dispersion of branched network of drug trafficking to illegal markets.

Literatura

1. Baviskar, Siddhartha, 1996. *Columbia: Drugs and democracy*, Economic and political Weekly, Vol 31, Jawaharnagar, str. 654.-655.
  2. Jordan, David, 2000, *Politika i droga; prljavi novac i demokratske države*, AGM, Zagreb.
  3. Kos Stanišić, Lidija, 2008. *Narkodemokracija kao oblik defektne demokracije: slučaj Kolumbije*, Politička misao, Vol 45, br. 3-4, Zagreb, str. 91.-117.
  4. Kos Stanišić, Lidija, 2009. *Latinska Amerika: povijest i politika*, Golden marketing-Tehnička knjiga, Zagreb.
  5. Rabassa, Angel; Chalk, Peter, 2001. *Columbian Labyrinth: The Synergy od Drugs and Isnurgency and its Implications for Regional Stability*, RAND, Santa Monica.
  6. Savić, Dejan, 2015. *Organizirani kriminal; (ne) prepoznata prijetnja*, Jesenski i Turk, Zagreb.
- ## Elektronički izvori
1. Alsema, Adriaan, 2015. „Drug trafficking in Columbia“ Colombia Reports -<http://colombiareports.com/drug-trafficking-in-colombia/> (21. srpanj 2016.)
  2. „U paklu Kolumbije: 10 mračnih tajni najdužeg građanskog rata na svetu“, Telegraf -<http://www.telegraf.rs/vesti/1207454-u-paklu-kolumbije-10-mracnih-tajni-najduzeg-gradjanskog-rata-na-svetu-foto-video> (20. srpanj 2016.)
  3. „Palace of Justice siege“, Wikipedia – The Free Encyclopedia - https://en.wikipedia.org/wiki/Palace_of_Justice_siege (23. srpanj 2016.)
  4. „Pablo Escobar and the Siege of Colombia's Palace of Justice“, Assosiation for Diplomatic studies and Training- <http://adst.org/2015/11/pablo-escobar-and-the-siege-of-colombias-palace-of-justice/> (23. srpanj 2016.)
  5. Long, William, 1989. „Bogota Blast Kills 45; Drug Kingpins Blamed: Colombia: Bus bomb rips through the headquarters of the police intelligence agency. 400 are injured“, Los Angeles Times - http://articles.latimes.com/1989-12-07/news/mn-253_1_intelligence-agency (24. srpanj 2016.)
  6. „Atentado al edificio del DAS“, Wikipedia – The Free Encyclopedia - https://es.wikipedia.org/wiki/Atentado_al_edificio_del_DAS (26. srpanj 2016.)
  7. Woddy, Christopher, 2015. „Nobody is ever going to tell you: 3 theories regarding who killed ‘The King of Cocaine’ Pablo Escobar“, Military&Defense - <http://www.businessinsider.com/who-killed-notorious-drug-kingpin-pablo-escobar-heres-what-we-know-2015-9> (29. srpanj 2016.)
  8. „North Coast Cartel“, World Heritage Encyclopedia - http://self.gutenberg.org/articles/north_coast_cartel#cite_note-2 (28. srpanj 2016.)
  9. „FBI ten most wanted fugitive“, Internet archive - <https://web.archive.org/web/20060315065336/http://www.fbi.gov/mostwant/topten/fugitives/montoya.htm> (27. srpanj 2016.)
  10. „Norte del Valle Cartel“, InSight Crime - <http://www.insightcrime.org/colombia-organized-crime-news/norte-del-valle-cartel-profile> (26. srpanj 2016.)